

Данијела РИСТИЋ*

НЕКА ЗНАЧЕЊА И ФУНКЦИЈЕ ПОСЕСИВНОГ ГЕНИТИВА У ПРИПОВИЈЕТКАМА ЈАНКА ЂОНОВИЋА

Апстракт: У раду су издвојена и анализирана нека значења и функције посесивног генитива у језику приповједачке прозе Јанка Ђоновића. Посебна пажња посвећена је различитим нијансама посесивности, а посебно су маркирани субјекатски и објекатски генитив, темпорални и квалитативни као подврсте посесивног генитива. Издвојен је и посесивни генитив са предлозима. Будући да се семантички и синтаксички ниво међусобно не могу искључивати, поред значења, узете су у обзир и функције овог падежног облика. Тако је показано да код појединих врста посесивног генитива функције постају одредбене, губећи на тај начин своју примарну падежну функцију допуне ријечи од којих су зависни. Такође, уочено је и у више наврата истакнуто како се генитивна значења међусобно прожимају па није увијек строго диференцирано посесивно од аблативног и партитивног значења.

Кључне ријечи: *Јанко Ђоновић, његова приповједачка проза, посесивни генитив, субјекатски и објекатски генитив, темпорални генитив, квалитативни генитив, генитив иоријекла, посесивни генитив са предлозима*

1. Иако превасходно познат као пјесник Црмнице и припадник социјалне литературе у поезији, Јанко Ђоновић је оставио траг и као прозаиста, додуше можда не толико дубок и антологијски присутан као у поезији. Ипак, и приповједачка проза Јанка Ђоновића дјелује врло често живим, реалистичким сценама завичајног и ратничког живота. Аутор настоји да што аутентичније, сугестивније и занимљивије исприча одређени догађај или читаве низове догађаја¹. На овом реалистичком фону заснива се и умјешност Ђоновићевог приповиједања кроз анегдотски

---

* Данијела Ристић, виши истраживач у Институту за језик и књижевност „Петар II Петровић Његош”, ЦАНУ

¹ Р. В. Ивановић, *Књижевни опис Јанка Ђоновића (Предговор)* у: Јанко Ђоновић, *Сирах од заборава*, Посебни радови, књ. 7, ЦАНУ, Титоград 1988.

обликоване приче, а користећи технику и нарацијски поступак усменог народног приповједача.

Несумњиво је да Ђоновићев књижевни опус нуди доста могућности сагледавања и неких језичких особености, а ми смо у овом раду приповијетке Јанка Ђоновића посматрали са становишта употребе, значења и функција посесивног генитива. Као грађа послужило нам је десет Ђоновићевих приповједака из одјељка *Приповједачка ѝроза* збирке *Сѝрах од заборав²*.

2. Генитив је по свом значењу најсложенији, а по функцијама најмно-гообухватнији падеж³. Опште значење тицања повезује и три основна значења овог падежа – посесивно, партитивно и аблативно. Сама ова констатација говори да се генитивна значења врло често прожимају и тијесно додирују тако да их није увијек лако диференцирати.

Генитив у коме стоји име појма коме нешто припада јесте *ѝрисвојни* (*ѝосесивни*) *ѝениѝив*. Њим се, без обзира на то које он значење посебно имао, поред припадања увијек означава и да се управни појам тиче у цјелини појма у генитиву⁴.

Специфичност употребе посесивног генитива је у могућности његове наизмјеничне употребе са посесивним придјевом у неким случајевима, док је у другим адекватније употријебити један од ових двају облика. Начелно, генитив се употребљава када се означава припадање било ком лицу, а придјев је одређенији и означава припадање одређеном лицу. Такође, ако име појма коме нешто припада има уза се одредницу, онда се употребљава посесивни генитив, као и у случајевима оних именица од којих се не граде придјеви⁵.

3. Посесивност изражена присвојним генитивом може имати различите нијансе значења. Издвајамо сљедеће примјере посесивног генитива из језика Ђоновићевих приповједака којима ћемо то илустровати:

а) проскубене и отањале бичеве *косе* („Празнина”, 105); ... праменови *маѝле* изнад букава („Празнина”, 105); одстојање од граничне линије *њиховоѝ забрана* („Гило”, 109); помињући комаде *хљеба* („Гило”, 110); одваљивала коматину *кукурузнице* („Гило”,

² То су приповијетке: *Празнина*, *Гило*, *Шѝукаљ и дим*, *Зайамћено љеѝо*, *Из ѝрошлих времена нахије*, *Габелѝи*, *Њеѝош*, *Сјекира*, *Срећа*, *Томо Монѝенеѝрин*.

³ М. Стевановић, *Савремени срѝскохрвайски језик II*, Научна књига, Београд 1989, 166.

⁴ М. Стевановић, *Н. г.*, 169.

⁵ Б. Остојић, *Краѝика ѝреѝледна ѝрамаѝика срѝскоѝа језика*, Унирекс, Подгорица 1997, 130.

111); до ногу *своје ѿсѿодарице* („Гило”, 111); бачене *коре лубеница* („Гило”, 112); за пред душом *Јане Савове* и *Сава Ђурова* („Штукаљ и дим”, 118); срце самог *болесника* („Запамћено љето”, 134); до врхова *ѿланина* („Запамћено љето”, 135); сваки кутић *ове ѿросѿране камене куће* („Запамћено љето”, 136); комад *огрѿе робе* („Запамћено љето”, 138); из самих корјенова *сѿарих лоза* („Запамћено љето”, 140); у једном шкафу *сѿарој ормара* („Запамћено љето”, 143); мокро и полужуто шибље *увала* („Из прошлих времена нахије”, 150); тјеме *ѿлаве* („Из прошлих времена нахије”, 149); кров *ѿојаѿе* („Из прошлих времена нахије”, 149); листови *младој куйуса* („Из прошлих времена нахије”, 149); мотор *авиона* („Из прошлих времена нахије”, 151); танким концима *жила* и *жилица* („Из прошлих времена нахије”, 152); на врата *осѿалих барака* („Сјекира”, 164); погладивши главицу *унука* („Запамћено љето”, 120); с друге стране *кориѿа* („Гило”, 116); спољну страну *куће* („Из прошлих времена нахије”, 150); предња ивица *ѿрода* („Сјекира”, 165), тек напупјелe натегнуте младике *воћњака* („Сјекира”, 164);

б) изнад куће *сѿаре Сѿане Маркове* („Штукаљ и дим”, 117); на гроб *своја ѿзде* („Запамћено љето”, 141); у дому *њеѿова оца* и роду *њеѿове мајке* („Из прошлих времена нахије”, 146); из злогласног зазора *Роѿошића* („Сјекира”, 167);

в) она ђевојка *Илије Блажова* („Штукаљ и дим”, 118); становник *цркве* („Запамћено љето”, 132); владар *велике Русије* („Запамћено љето”, 137); неког председника *ѿрадске оѿиѿине* („Запамћено љето”, 138); неки невидљиви маг *сунца* („Запамћено љето”, 138);

г) по законима *црних дрда* („Празнина”, 105); огромна шупљина *дана* („Запамћено љето”, 122); студен *извора* („Запамћено љето”, 123); топли вео *заборава* („Запамћено љето”, 131); скроз је живјела у сјенци *смрѿи* („Запамћено љето”, 137); упијају свјезину *наших ѿредјела* („Запамћено љето”, 121); неизмјерно пространство *љейњеѿа неба* („Запамћено љето”, 132); оштре дахове *олује* („Габелѿи”, 153); при свјетлости *муње* („Габелѿи”, 155); о судбини *инѿернираца* („Сјекира”, 159); силе *наѿреѿка* (Сјекира, 160); талас *свјесне воље* (Сјекира, 165); кораци *ноћних ѿаѿрола* („Сјекира”, 166); задах *неѿровјеѿрених ѿросѿорија* („Запамћено љето”, 141); покрет *ѿе хајке* („Запамћено љето”, 145); свјетло *зоре* („Запамћено љето”, 143); то је био потоњи биланс *једној животиа* („Запамћено љето”, 144).

Издвојили смо најприје примјере (а) гдје се обликом генитива означава однос цјелине према дјеловима, када се исказује да појму с именом у генитиву припада оно што се именује ријечју од које генитив зависи. Ова група примјера је специфична и по томе што су ово најоучљивији примјери додиривања и преплитања трију основних генитивних значења. У примјерима гдје имамо дјелове тијела (до *ноћу* своје *іосіодарице*, *срце* самог *долесника*, погладивши *ілавицу унука*), односно уз имена елемената и таквих дјелова појма који сами за себе чине неку цјелину (сваки *кућийи ове іросіране камене куће*; тек *наіуіјеле наішеінуше младике воћњака*) када су дјелови потпуно одвојени од цјелине, посесивно значење је помијешано са аблативним. Међутим, када су дјелови неодвојиви од цјелине којој припадају, поред посесивног, генитив има несумњиво и партитивно значење, будући да, осим тога што казује чему припада дио о коме је ријеч, истовремено означава и дио нечега.

У другој групи примјера (б) имамо однос власника према оном што му припада, гдје се посесивним генитивом може и обрнуто казивати да и власник нечега припада ономе што је у његовом посједу. Тако у нашем првом примјеру као што је кућа *сіаре Сіане Маркове*, истовремено се може рећи да је стара Стана Маркова је власник *куће* о којој је ријеч.

Сродна претходној је и наредна група примјера (в) гдје имамо однос сродника, пријатеља, сарадника, владара или уопште лица у службеном односу према појму с именом кога допуњава (*ђевојка Илије Блажова*; *владар велике Русије*; *іредсједник ірадске ойшііне*).

Посесивним генитивом се означава и „однос појма с именом у томе облику према расположењу, осећању, особини, својству, знаку, одн. симболу, или било чему сличном што један појам може имати”⁶. Потврду и за ово значење посесивног генитива пронашли смо у Ђоновихевим приповијеткама и илустровали их горенаведеним примјерима (примјери под г).

4. а) Припадање стања и радње означава се обликом генитива појма имаоца тог стања и радње, односно вршиоца те радње па је и то посесивни генитив различит од осталих по томе што увијек зависи од имена дотичне радње или стања означеног глаголском или неком другом именицом која има заједнички општи дио с глаголом истог значења⁷. То је *судјекајски іениіив* за који смо забиљежили илустративне примјере у језику Ђоновихевих приповједака:

⁶ М. Стевановић, *Н. г.*, 172.

⁷ *Исіо*, 172.

лежала је на тврдом одру и слушала *кркор* и *јеку сѣабала* („Празнина”, 108); наста *ѣискање*, *режање* и *клање ѣсеће браће* („Гило”, 113); присуство *радника* и *службеника* („Запамћено љето”, 139); *јецање жена* („Запамћено љето”, 142); дубоко, крепко дисање *засѣалої дјѣшеѣа* („Из прошлих времена нахије”, 150); ... и све се то мијешаше са рзањем *високих*, *мршавих коња*, са плачем *дјеце* и гргољењем *шкаље* („Габелѣ”, 153); пуцкарање *ѣранчица* („Габелѣ”, 153); језиво цвиљење *сѣабала* („Габелѣ”, 155); чуло се запомагање *још живих недоѣучених људи* („Сјекира”, 160); не чу ни скрипу *сѣуба* („Сјекира”, 161), треба искористити присуство *радне снаѣе* („Запамћено љето”, 139); у вјечном и неуништивом покрету *живоѣа* („Запамћено љето”, 142); на дљеску *муње* („Габелѣ”, 155); цијепање *људсѣива* („Сјекира”, 160); овај будни, хотимични сан раскида дозивање *сѣражара* („Сјекира”, 164).

Од сваке синтагме са субјекатским генитивом могла би се направити реченица у којој би овај облик постао субјектом реченице, а именица коју генитив допуњује предикатом у личном глаголском облику.

б) Сродан по значењу, а различит по функцији од претходног је *објекатски ѣениѣив*:

досадно и бескрајно *брдљање*, *ѣравдање*, *исѣицање соѣсѣивних заслуѣа* („Гило”, 113); искључење *сѣрује* („Запамћено љето”, 139); запричали се о васпитању *дјеце* („Запамћено љето”, 141); одлагање *рада* („Запамћено љето”, 139); озбиљност *ѣренуѣика* („Запамћено љето”, 141); да би се мало одморио и припремио за толику организацију *ѣосла* („Запамћено љето”, 143); уплетен у вођење тих *закруѣа* („Његош”, 156); истрагу око злоупотребе *ѣечайѣа* („Његош”, 156); рођење *сељачкої црноѣорскої дјѣшеѣа* („Из прошлих времена нахије”, 146); утркујући се у плаћању *рачуна* („Томо Монтенегрин”, 182); служе за вјешање и дерање *брава* („Томо Монтенегрин”, 182).

И у овим примјерима генитива од синтагме бисмо могли добити пуну реченицу у којој би се потврдила функција објекта овако употреједљеног генитива.

Истакли смо да је основна разлика између ових двију врста генитива преваходно у функцији па објекатски генитив означава прави однос, тј. он је допуна управној ријечи и као такав има право падежно значе-

ње, док субјекатски генитив има у првом реду одредбenu, тј. придјевску функцију.

5. Генитив којим се означава вријеме вршења радње је *временски (темпорални) генитив*, а будући да и радња припада времену у којем се врши, разумљиво је што је и он подврста посесивног генитива. У приповијеткама Јанка Ђоновића које су биле предмет нашег интересовања као потврде темпоралног генитива забиљежили смо следеће примјере:

... само га понекад снијева онаквог какав је био с њом *оних њрвих ноћи* („Празнина”, 105); *једноја јуџра*, Стана се огледа у некој ублини воде („Празнина”, 105); *једноја дана* јавише да је стигао брод („Празнина”, 106); *ових неколико дана* пролазили су једно покрај другогa као нијеми („Празнина”, 107); Гила није било *цијелој дана* („Гило”, 110); *оноја јуџра*, додуше, пошао је са волом у друго село („Гило”, 114); дјед је био *јосљедњих дана* отанчао („Запамћено љето”, 122); не би ни *џрећеја дана* били готови („Запамћено љето”, 125); са њима је готово *свакоја љеџа* ишао и дјед („Запамћено љето”, 130); ишла је *џих дана* на море („Запамћено љето”, 138); сјећа се Петар *њрвих јослијерајњих дана* („Запамћено љето”, 137); село је сада било нешто другачије него *њрвих јодина* („Запамћено љето”, 138); сјећа се Петар дједових прича из *окујаџорских дана* („Запамћено љето”, 139); баш *џих дана* дјеше добио писмо од својих („Томо Монтенегрин”, 178).

Овако употребљен генитив, означавајући вријеме вршења радње, има функцију прилошке одредбе глагола⁸.

6. У Ђоновићевим приповијеткама које су нам понудиле грађу за овај рад нашли смо обиље примјера *квалиџајвниој (ојисној) генитива* којим се означава особина појма исказаног ријечју од које зависи:

...ступао је човјек у свјетском вештиту, *џџуцованих дркова*, подедео и добро *оџељелих зализака* („Празнина”, 106); донијели су га однекуд *малој, великих, клемјавих ушију* („Гило”, 109); ... или се њуши и прежи са другим псима испод *нахерених јлоџова* и *сивих маховинаџих међа* („Гило”, 109); често се играо са једним доброћудним шареним волом, тромим и мирним, *крујњих очију* („Гило”, 109); мирно срђљује бусенчиће траве испод *јресџарјелих*,

⁸ Паралелно са темпоралним генитивом као његов синтаксички синоним јавља се акузатив у функцији означавања времена, с тим што се појмови времена чија се имена налазе у акузативу третирају као недјељиви у односу на вршење радње управног глагола. В.: М. Тепавчевић, *Падежне временске конструкције у језику Стефана Миџрова Љубише*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 26, ЦАНУ, Подгорица 2008, 88.

набрелих међа („Гило”, 109–110); обигравао је око *шареної шеленцеїа* („Гило”, 110); пробијају се жандарми, *задрилих враїова* („Гило”, 111); Цуфо је био женскаст тип, префриган, *медена іласа* („Гило”, 112); тамо је било још доста паса *најразноврснијих њушкица*, од оних *рушавих*, *малих*, до *ілаїких* ловачких и *круїних* *сельачких* *зељова* („Гило”, 113); било је ту *шврдих*, *дркаїних* *људи*, *суморних* као планина, а било је и *сїасалих* *дјевојака* или *невјесїа* („Гило”, 113); Гилу је купио *мекоїа*, *дијелоїа* *хљеба* („Гило”, 114); *дале сувоїа*, *їресованої* *лисїа* бацане су пред говеда у недостатку сијена („Гило”, 114); не могу да заборавим цесту испод нагнуте планине, испод *оних* *нейрисиїуїачних* *сїиїена* („Штукаљ и дим”, 117); ... који се такође радовао што ће посјетити мало село на југу, *иза* *камених*, *врлеїних* *виїенаца* („Запамћено љето”, 120); све иде ка мору, *које* *ту*, *иза* *їознаїних*, *їолих* *їромада*, отвара своја пространства („Запамћено љето”, 121); био је скроман, али и врло глагољив, пун *охрабрујућих* *ријечи* за болесника („Запамћено љето”, 123); *данас* *не* *бих* *био* *їрслиїех* *оїанака* („Запамћено љето”, 127); *чемерноїа* *ручка* што тога дана би („Запамћено љето”, 128); у томе је увијек био *чисїних* *руку* („Запамћено љето”, 138); ... и напију се оне *боїовске* *воде* која *клокоће* *из* *камених* *водовода* („Запамћено љето”, 138); ... у пепелу под дохватом *веселих*, *здравих* *їламсаїа* („Из прошлих времена нахије”, 147); *вријеме* пуно *глухоће*, *претакавања* у *кућама*, *непознатог*, *ситног* *рада*, *када* *су* *дворишта* *испред* *кржљавих*, *сїаринских* *кућа* пуна *убрљаних*, *зарокїалих* *свиња* у *локвама* („Из прошлих времена нахије”, 150); *коњи* *уздиїнуїних* *їлава* и *їовиїених* *рейова* („Габелї”, 153); ... о њему, који лежи, готово *увоштен*, *дуїачких* *ноїу* и *исїакнуїої* *носа* („Његош”, 156); ... и *упирали* *очи* у *њег* *иза* *набацаних* и *задимљених* *кладина* („Његош”, 156); *пронађу* *дијете* *ни* *мртво* *ни* *живо*, *побијељело* и *промрзло*, *їомодрелих* *усана* *које* *су* *се* *једва* *мицале* („Његош”, 158); *ватра* *се* *хвата* *испод* *набацаних*, *мокрех* *їрана* („Сјекира”, 163); био је *погурен*, *објешених* *вјеђа* и *образа* („Срећа”, 169); *сусјетка* *їрозрачних*, *дуїих* *їрсїиїу* („Томо Монтенегрин”, 180).

Семантички, овај генитив је сличан темпоралном, али синтаксички је различит од њега. За разлику од временског који има прилошку службу, квалитативни, као што му име каже, има придјевску функцију; његова је функција као и темпоралног генитива искључиво одредбена, а не допунска.

Квалитативном генитиву је по функцији сродан квалитативни инструментал и може се употриједити као његов синтаксички синоним, али у зависности од тога да ли се жели истаћи одвојивост појма пратиоца од главног појма, када се употребљава инструментал заједнице, односно неодвојива повезаност једног појма с другим која намеће употребу квалитативног генитива⁹.

7. Најзад, у анализираним Ђоновићем приповијеткама наишли смо и на неке примјере посесивног генитива са предлозима:

огризак *од красної славскої хљеда* („Празнина”, 107); зрно *из љушке* („Гило”, 110); на бедрницу *од креветџа* („Гило”, 110); приче *из дјетинџства* („Штукаљ и дим”, 117); на прагу *од куће* („Штукаљ и дим”, 118); штукљем *од љршутџе* („Штукаљ и дим”, 118); воду *са извора* („Запамћено љето”, 121); воду *из велике љикве* („Запамћено љето”, 123); врата *од њејове собе* („Запамћено љето”, 131); на стаклима *од сломљених флаша* („Запамћено љето”, 131); ушима *од сјекире* („Запамћено љето”, 145); жглијед *од млина* („Из прошлих времена нахије”, 146); прсти *од ноју* („Из прошлих времена нахије”, 149); пјесму *са кола и љувана* („Сјекира”, 163); сузе *у сџара човјека* су дубоко људске и тешке („Срећа”, 171); троп *од коџлова* („Срећа”, 171); старе крагне *од кошуља* („Томо Монтенегрин”, 174); честитост момака *из наших брда* („Томо Монтенегрин”, 180); кантун *од куће* („Томо Монтенегрин”, 182); тепелаком *од кайице* („Томо Монтенегрин”, 183).

У већини ових примјера генитива са предлозима несумњив је и аблативни карактер њихов будући да се осјећа аблативни однос потицања управног појма од појма у генитиву. Међутим, у издвојеним примјерима генитив је и посесивни у исто вријеме, а то илуструју сви наши наведени примјери¹⁰. Издвојићемо само неке од њих: *зрно из љушке* је исто што и *љушчано зрно*; *вода са извора* је исто што и *изворска вода*; *љрсџи од ноју* исто што и *ножни љрсџи*, а *љрај од куће* исто што и *кућни љрај* и сл.

⁹ М. Стевановић, *Н. г.*, 438.

¹⁰ „Један од фреквентнијих предлога (са генитивом Д. Р.) је и предлог *од* који има широк дијапазон употребе са основним аблативним значењем, мада ни остала два централна генитивна значења (посесивно и партитивно) нијесу ријетка у вези *од + љенџив*. Читав сплет других значења грана се у вези са овим предлогом и генитивом вршећи при томе у таквом споју различите функције у нашем језику”. Б. Остојић, *О једној љредлошко-љенџивној вези у језику Марка Миљанова са семанџичке и синџаксичке сџране*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 5, ЦАНУ, Титоград 1984, 163.

Посебно издвајамо примјер којим се хтјела истаћи неодвојивост дијела од цјелине која стоји у генитиву уз који је употријебљен предлог *у*: сузе *у сшара човјека* су дубоко људске и тешке. Истина, овакви примјери у савременом језику нијесу толико фреквентни.

Нијесмо регистровали у посесивној функцији и појаву генитива јединине од замјенице *она* која је забиљежена код неких истина старијих писаца и везује их за познату дијалекатску ситуацију¹¹.

Вриједно је истаћи и примјер честитост *момака из наших брда* као примјер *јеништва йоријекла* гдје се генитивом показује поријекло појма уз чије име стоји. Међутим, и то је примјер гдје се посесивно и аблативно генитивно значење међусобно додирују и нијесу оштро одијељени. Иако се казује у нашем примјеру да момци о којима је ријеч *йришадату наших брдима*, они истовремено и у већој мјери и *йошичу из наших брда*.

8. Будући да је Ђоновић у својим приповијеткама зналачки користио технику и типове наратије усменог народног приповједача и да сходно томе његово приповиједање из перспективе свезнајућег приповједача тече природно, неусиљено и течно, оно је самим тим и језички богато и разноврсно. Потврда за то је и велики број примјера употребе посесивног генитива и његових значења и функција за које смо нашли илустративне примјере у Ђоновићевим приповијеткама. Заступљене су све врсте овог генитива, а одабране примјере посматрали смо на семантичком и синтаксичком нивоу. Код појединих врста овог падежног облика функција постаје одредбена па за такве генитивне облике можемо рећи да губе своју примарну падежну функцију допуне ријечи од којих су зависни.

Посесивни генитив посматран семантички и синтаксички у језику Ђоновићевих приповједача само је један од језичких аспеката са којих се може сагледати овај писац као приповједач. Језичко богатство и разноврсност потврђено је у области теме којом смо се бавили, а Ђоновићеве приповијетке пружиле су нам ваљану грађу. Дакле, иако је у књижевности Ђоновићева поезија фаворизирана, то не значи да и у језичком погледу Ђоновић прозаиста мора константно бити у сјенци Ђоновића пјесника.

¹¹ Овакав примјер (Молићемо бога за ње душу) регистрован је у језику Стефана Митрова Љубише, а у истом раду констатује се да га биљеже и Стевановић и Вушовић код Његоша, а познат је и у језику још неких старих писаца различите дијалекатске припадности. И. Ковачевић, *Значење и функције јеништва без йредлоа у језику Стефана Митрова Љубише*, Гласник Народног музеја, нова серија, IV књига, Цетиње 2008, 195.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Ђоновић Јанко, *Сјрах од заборава, Пријовједачка ѝроза*, Посебни радови, књ. 7, ЦАНУ, Титоград 1988, 104–185.
- [2] Ивановић В. Радомир, *Књижевни ојус Јанка Ђоновића*, у: Јанко Ђоновић, *Сјрах од заборава*, Посебни радови, књ. 7, ЦАНУ, Титоград 1988, 9–28.
- [3] Ковачевић Исидора, *Значење и функције ѝенијива без ѝредлоја у језику Сѝефана Миѝрова Љубише*, Гласник Народног музеја, нова серија, IV књига, Цетиње 2008, 193–198.
- [4] Миловић Јевто, *Човјек не ѝјева као ѝѝица*, у: *Разјовори са умјѝјницима*, Прва књига, Београд 1983, 142–185.
- [5] Остојић Бранислав, *Крајка ѝреједна ѝрамаѝика срјскоја језика*, Унирекс, Подгорица 1997, 129–134.
- [6] Остојић Бранислав, *О једној ѝредлошко-ѝенијивној вези у језику Марка Миља нова са семанјичке и синјаксичке сјране*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 5, ЦАНУ, Титоград 1984, 163–169.
- [7] Стевановић Михаило, *Савремени срјскохрвајски језик II*, Научна књига, Београд 1989.
- [8] Тепавчевић Миодарка, *Падежне временске консјрукције у језику Сѝефана Миѝрова Љубише*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 26, ЦАНУ, Подгорица 2008, 85–107.

Danijela RISTIĆ

SOME MEANINGS AND FUNCTIONS OF THE POSSESSIVE GENITIVE
IN JANKO DJONOVIC'S SHORT STORIES

Summary

The paper extracts and analyses some meanings and functions of the possessive genitive in the language of Djonovic's narrative prose. Special attention is given to different nuances of possessiveness, and subjective and objective genitive, temporal and qualitative genitive as subkinds of possessive genitive are especially marked. Possessive genitive is extracted with prepositions as well. Since semantic and syntactic levels can't be mutually excluded, besides meaning, functions of this case form are also considered. In that way we showed that functions of some kinds of possessive genitive become determinative, losing in such a way its primary case function of addition to words they are dependent on. It is also noticed and emphasized that genitive meanings are permeated mutually, so possessive meaning is not strictly differentiated from ablative and partitive meaning.

Key words: *Janko Djonovic, narrative prose, possessive genitive, subjective and objective genitive, temporal genitive, qualitative genitive, genitive of origin, possessive genitive, with prepositions*